अथ नवमोऽनुवाकः।

(१) अष्टमेऽश्वमेधस्य तत्पशूनाञ्च प्रशंसाऽभिहिता। नवमे तु त्रिरात्रस्योत्तमेऽहनि पशवोऽभिधीयन्ते। तत्रादौ तावत् प्रथमद्वितीये अहनी प्रशंसति। "प्रथमेन वा एव स्तोमेन राध्वा। चतुष्टोमेन कृतेनायानामुत्तरेऽहन्। एकविंशे प्रतिष्ठायां प्रतितिष्ठति" इति। एषोऽश्वमेधयाजी 'प्रथमेन', अह्ना 'राध्वा' समृद्धिं प्राप्य, 'उत्तरेऽहन्' द्वितीयेऽहनि, 'प्रतितिष्ठति', इति। कीदृशेन प्रथमेन, 'स्तोमेन' स्तोत्रयुक्तेन, 'चतुष्टोमेन' त्रिवृत्पञ्चदशसप्तदशैकविंशाख्यैश्चतुर्भिस्तोमैर्युक्तेन। तत्र दृष्टान्तः। 'आयानां' कालानां मध्ये, 'कृतेन' कृतयुगेनेव, यथा कृतयुगञ्चतुर्भिर्धर्मपादैर्युक्तं। एवमिदं प्रथममहश्चतुर्भिस्तोमैर्युक्तमित्यर्थः। कीदृश उत्तरे, 'एकविंशे' एकविंशस्तोमयुक्ते, अतएव 'प्रतिष्ठायां' प्रतिष्ठाहेतौ॥

(२) अथ तस्मिन् द्वितीयेऽहनि पृष्ठस्तोत्रे शाक्करं साम विधत्ते। "एकविंशात् प्रतिष्ठाया ऋतूनन्वारोहति। ऋतवो वै पृष्ठानि। ऋतवः संवत्सरः। ऋतुष्वेव संवत्सरे प्रतिष्ठाय। देवता अभ्यारोहति। शक्वरयः पृष्ठभं भवन्त्यन्यदन्यच्छन्दः। अन्येन्ये वा एते पशव आलभ्यन्ते। उतेव ग्राम्याः। उतेवारण्याः। अहरेव रूपेण समर्धयति। अथो अह्ना एवैष बलिर्ह्रियते" इति। यदिदमेकविंशस्तोमयुक्तं प्रतिष्ठाकारणं द्वितीयमहः। तत्सकाशादयं ऋत्वभिमानिदेवान् प्राप्नोति। पृष्ठस्तोत्राण्यत्र ऋतुप्राप्तिहेतुत्वात् 'ऋतवः', इत्युच्यन्ते। तैर्ऋतुभिः